

ДОМАГАЮТСЯ ВІЯСНЕН НЯ СПРАВИ ПОЛОНЕНІХ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською частинкою):			
Ha рік	\$2.50	One year	\$2.50
Ha пів року	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 587-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-5882.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення реклами не відповідає

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕ ВІДСТУПАТИ ВІД ПРИНЦИПІВ

„Самовизначення народів це найсильніша зброя, яку масою до застосування проти диктатур справа і зліва“, пише Нью Йорк Таймс з 31 грудня м.р., у зв'язку з подіями в Індонезії, зазначаючи, що ці події повинні тепер стати доброю науковою для демократії. Населення Індонезійської Республіки, кажеться далі, мало довіря до демократичних потуг та проголошених ними принципів про самовизначення народів, однак тепер гірко на тому довір'ю завелось, як його країна впала жертвою чужої мілітарної окупації. Голандські війська намагаються здушити силою націоналістичний рух, який спирається на світову опінію, в цьому ж і на приречення Злучених Держав. Однак американський нарід, пише цей часопис, стоїть далі твердо при принципі Атлантичного Чартуру, що народи мають право вибрати собі форму правління, під якою вони хочуть жити, та що це відноситься до усіх народів, де вони не жили б та який не був би колір їхньої шкіри: чорний, брунатний, чи білий.

Найважливішою є однак така завага часопису:

„Коли тільки уряд Злучених Держав іде на компроміс щодо цього принципу, як це зробив його представник в Раді Безпеки в 1947 році, він не поступася згідно з американською спадщиною... Коли тільки ідемо з яких би то не було причин на компроміс щодо цього принципу — в Європі, Африці, в Азії, Латинській Америці — ми тим дуже себе ослабляємо. Як віримо, що демократія добра для нас, то мусимо вірити, що вона добра теж і для інших“.

Компроміс з 1947 року, про який тут загадка, полягає в тому, що американський представник в Раді Безпеки, як і представники інших демократій не виявили сильної руки коли голандці розпочали тоді мілітарну акцію в Індонезії.

Порушена цю газетою проблема має глибоке й широке значення. Вагу цього розуміє чи не найкраще український нарід, що піднявшись по першій світовій війні до волі й своєї державності, теж довір'яв американському президенту Вільсонові та Злученим Державам, що вчорішні проголосили право народів на національне й державне самовизначення. Що з цього вийшло, всі добре знаємо. Український нарід був обкрадений з цього права і не зважаючи на море пролітої крові впав жертвою московської, польської та інших агресій. Були тоді щасливі народи, як от чехи і поляки, чи литовці, естонці та латвійці, що їхнє право самовизначення. Аліанти оборонили. Однак супроти українського народу, найбільшого з усіх, що мали право до цього принципу, Аліанти, включно з Америкою, слова не додержали. Тоді теж Нью Йорк Таймс, відомий йому інші світові газети, не писали нічого такого про право старого й культурного українського народу до самовизначення, як пишуть нині про мало відомі азійські народи в Індонезії, чи деінде. Та тверда школа останніх десяти років навчила й їх, що високі принципи проголошуються на те, щоб їх здійснити, та що треба міряти всі народи одною міркою. Як виявляється, самовизначення народів є теж і нині добрим і справедливим принципом для всіх країн і всіх народів, тільки треба, щоб демократії держалися цього принципу і не робили ніяких компромісів з тим, що цей принцип порушують.

Передумови успіху української політики

Тепершнє політичне положення в світі та наявність великої української політичної еміграції в країнах поза залізною заслоною створюють без сумніву пригожу обстановку й відкривають великі можливості для української визвольної політики на міжнародному терені. Основна провірка тих обставин і можливостей, правдива оцінка цілого їх комплексу та відповідні висновки і їх практичне застосування є одною з головних передумов успіху. На початку нового року хотілося б, тому, зробити бодай короткий перегляд та дати бодай загальну оцінку цього положення та ще чіткіше з'ясувати собі де стоїмо і куди та з чим ідемо. При цьому важливі не так власні міркування і здогади як наперед конкретні події та більше чи менше відомі для широкого загалу факти.

Загальне міжнародне положення вже навряд чи потребує сьогодні окремої аналізи. Про нього найкраще говорить сума фактів тільки що минулого року. Світогляд і політичні суперечності між демократичними країнами, з Америкою на чолі, та Советським Союзом не тільки не злагіднилися, але навпаки, вони загострилися до тої міри, що збройний конфлікт вже сьогодні видається чи не єдиною можливою розв'язкою. Проте, це в жадному разі не означає, що війна мусить бути, або що мусить бути вже завтра чи за рік. Одне є певне, що західні демократії твердо рішені впорядкувати світ, все рівно якою ціною — коштом миру чи війни, як це заявив минулого року президент Труман. Такі самі тверде рішення на свій лад править за цілі советської політики. Немає сумніву, що демократії воліли б заплатити ціну миру і це вони практично роблять. Але на ту ціну не дуже погоджується другий, советський партнер. У висліді, підготовка для заплати ціни війни по обох боках є для кожного очевидна. Без огляду на те якими засобами і якою ціною, коштом миру чи війни, теперішній конфлікт раніше чи пізніше мусить бути покладений і в цьому заключається база української визвольної політики на міжнародному терені, тоді як факт поневолення і змагання до визволення є її причиною і ціллю.

Україна, подібно як і інші поневолені советською Росією народи, є — так сказати б — по обох боках і в обох таборах. Фізично, зі своєю людською масою та господарськими ресурсами, вона силою факту і проти своєї волі є по-совет-

ському боці. Але морально, своїм наставленням та своїми змаганнями Україна є без сумніву по боці демократичних союзників. Це її положення і визначення засвідчується безупинно, однак, як самою советською окупаційною політикою в Україні, так і героїчною та жертвенною визвольною боротьбою українського народу. За головну ціль української політики на міжнародному терені мусить правити змагання добути якнайширшого зрозуміння і визнання цих фактів. Тільки тоді героїчна боротьба українського народу на його рідній землі матиме своє необхідне доповнення в міжнародній площині. Українська визвольна боротьба потребує всебічної допомоги і підтримки. Вона їх одержить тільки тоді, як матиме відповідне зрозуміння в світі. Українська політична еміграція мусить відіграти тут рішальну роль і тільки тим вона може себе виправдати перед Україною і перед світом. Це величезне завдання, що його не винесе на своїх плечах жадна окрема політична партія чи група і з яким може справитися тільки весь зорганізований, консолідований і відповідальний загальний еміграційний фронт, від щоденного життя починаючи а на „високій політиці“, отже відповідальних та незалежних міжнародних виступах кінчаючи. Україна не має своїх вірних акредитованих амбасадорів в світі. Цю роль мусить відіграти політична еміграція і вона її відіграє тільки тоді, як вона в цілому, і зокрема її представники, будуть свідомі того і за це в найвищій мірі відповідальні.

Після закінчення другої світової війни положення України погіршилося ще більше, бо немає вже ані клаптика бодай дещо вільної української землі, де могло б це свободно розвиватися вільне українське життя. Але натомість набагато поліпшились можливості української визвольної політики закордоном. В теперішньому положенні Україна вже не може бути предметом торгів великими потугами та різними групами. Тепер є тільки два цілком виразні табори і ставка між ними не йде за шматки, але за все. Йдеться про те, чи світ має жити вільно, чи підкорятися диктатурі, йдеться про демократію і тоталітаризм.

На початку сказано, що характер теперішнього конфлікту є ідеологічний і політичний. З цього факту мусить бути пороблені відповідні висновки і для української політики на міжнародному терені.

Правильно, український нарід бореться за свою суверенність за свій власний спосіб життя, на своїй землі. Ми твердимо, що цей спосіб життя і ті цілі української боротьби це демократія. Українська політична еміграція мусить це світові практично довести, наявно виказати це своїм власним життям і своєю поведінкою.

В недавньому минулому під цим оглядом було ще багато недовіри. Поодинокі групи мусили між собою за право представництва і змагалися не завжди демократичними методами. Як вартість мало, скажімо, доводити, що одна чи друга група є виразником української визвольної боротьби, коли американець чи англієць спостерігав цю групу і приходив до висновку, що вона в його демократичному розумінні є „но гуд“? Не можна забувати, що в західній політиці України не береться окремо, але тільки в цілому комплексі проблем. Крім того, українська справа заплутана в західних очах ще всімакими сусідсько-українськими проблемами. В дальшому, представники заходу сам не знає — в більшості — ані України ані українського народу як цілості і він оцінює їх крізь призму того, що бачить. Свій висновок „но гуд“ у відношенні до одної провідної особи чи групи, він часто підсвідомо переносить і на цілий нарід. „Но гуд“ передається від одного до другого і воно не тільки впливає на загальну опінію, але й на наставлення рішальних людей.

Створення Української Національної Ради в минулому році може стати базою до поліпшення цього стану. Тому з тривогою доводиться відмітити, що в останньому часі серед української еміграції знову заіснували деякі події, що є „но гуд“ ані в очах західного світу ані для української справи як такої. Що більше, в деяких виданнях в останньому часі можна знову спостерігати ці зловісні теоретизування, що вже раз мало що не завели цілу українську справу під дурного хату.

Таких і подібних прикладів можна б наводити багато. Іх може спостерігати кожний уважний член української спільноти і проти таких шкідливих проявів треба рішучо боротися. Окреме завдання і відповідальність тут спадають на українську пресу, що перша повинна формувати українську політичну думку та бити на тривогу там, де бачить загрозу. Тільки така загальна старанність створить пригожу внутрішню базу для успішної політичної акції на міжнародному терені.

**ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.**

Лев Ясінчук.

НА ГРАНІ РОКУ

Розглядаючи пройдений шлях української еміграції в Австрії, нагадується гірський потічок, що випливає на рівнину. Зразу жене свою запінену воду з шумом і булькотом та перевертаннями, розтручує каміння й вириває прибережні корчі, а з досягненням рівнини устатковується, сповільняє біг і правильно, тихенько несе свою гладку воду вжилобленим руслом. Так було зразу й серед нашої еміграції (на ділі, то ми тут все ще тільки перехідні скитальці). Всю починалося нагально, зо свіжою енергією. З одного боку життєві потреби вимагали впорядкування й розбудови, а з другого боку — деякі енергійні та амбітні одиниці бажали виявити себе, чи стати на переді. Було багато метушні, з якої виростало не одне більше то менше правильне, чи проминаюче діло.

Приглядаючись збоку теперішньому побуту, неозначений міг би його навіть не назвати життям, хіба може — буттям, пробуванням, себто застоєм. Але застояла вода воно, на ній твориться зелене жабориння. В нашому побуті того непомітно. Це тільки повітря прочистилося, профілювалося; стало нас менше, кожний прояв прийняв свою форму й життя йде своїм правильним коритом, тихесенько, без гомону, але — з вислідом. На вигляд (а може й на ділі) нема голосного захоплення, розширення фанфаронадні будьки, зникла театральна поза, але залишився обов'язок супроти народу, який виконують солідно до цього покликани. Очевидно, що покликані тільки одиниці, піддані багатомірності, чи менше видатно.

Безперечно, що є вже немало потонілих від давніх злиднів. Велика пайка тих, що й не думали колинебудь здати свою волю, зинули сьогодні свої приватні життя й перенеслися до таборів, де животіння вправді нудне, одноманітне, але зате безклопотно, дарове.

Давніше — то й у таборах „кітаувало“; йшли негодуючі, свари. Сьогодні й тут уже притихло й тому звичайна щоденна робота йде без розголосу, але не менше успішно: чи не буде шкода, хор, театральний гурток, чи курс якого нового перешколу.

Австрійські скитальці не створили нічого особливого, але не затратили українського духа, не потеряли молодого нарібну, не притупили своєї віри в можливі досягнення народу, що час до часу проявляється яснішим блиском в одному чи другому місці.

Недавно відбувся в Інсбруці

„австрійський вечір“, в якому, дебютували молоді дельти пера. Не було їх багато; заледні п'ятьох що виступили з прозою й поезією. Не всі вони стояли на однаковому рівні, але всі виявили, що такі захоплюють не чужинний блиск, тільки своя рідня українська тематика. В деяких зарисувалася навіть неабиякий талант. На всякий випадок — явище дуже відрадне, коли серед скитальчих злиднів трапляються ще молоді люди, що не йдуть на бездоріжжя, не стають бай-бужими, рівнодушними, тільки в своїх норах такі заподали-во працюють над собою, й для народу. (Незабаром мав би відбутись такий вечір старших робітників пера).

Коли нам було попадала в руки українська преса з Німеччини, то ми дивувалися, що в ній деколи розбіралось зовсім поважно становище деяких польських публіцистів до питання будучої державної приналежності „спірних“ українських земель, себто — ні менше ні більше — тільки західноукраїнських областей. Недавно займалася тією справою й польська газета в Австрії („Голос Польщі“). Дарма, що це було в лагідній і загальною формі, то нас цей виступ таки схвилював. Не саме це хвилювало, що поляки нічого не навчилися й живуть як не-притомні — ніби на якійсь позаземній планеті, але те, що шкода з ними тепер балакати на тімемі. Щоб з ними балакати, треба або вже нам самим мати відповідну силу, або щоб хтось посторонній дав їм доброго прочухання або наказав: „Мовчіть, так має бути!“ А то вони впродовж своєї історії так розвезлися, що їм завжди здається, що цілий світ мусить поступатися їхнім забаганкам. Давай їм Польщу, і то на заході — сльзки можна захопити, а на сході — бодай таку, як була! Її на Польську Соціалістичну Партію-недобру, що вона, „впродовж“ останніх двох років дає виразно до пізнання, що шляхом приязного порозуміння Східні Землі можуть бути видані ще неіснуючій сьогодні Україні й Білорусі“. Не існуючій сьогодні... Сліпі. Коли так, то чи Польща інакше існує? Але їм і в гадку не прийде поставити собі таке питання. Ціла ця балака втринула з приводу проголошення т. зв. „Декларації Порозуміння Демократичних Партій“ (Міколайчик і компанія). В тій „декларації“ порушена справа західних польських кордонів (на Одрі й Нейсі) в 17 рядках, а питання східних кордонів тільки в шістьох віршах і то — на думку, поляків — неясно.

(Докінчення на стор. 3-ій).

Дати важливіших подій в українському житті в році 1948.

В УКРАЇНІ.

Січень: 11. Шведська преса подала вістку про нову чистку в Україні, головну в культурній діяльності. На з'їзді письменників в Києві та з цієї нагоди московська преса заговорила про нові „націоналістичні ухили“ в літературі. До „ухилинників“ зараховано на цьому з'їзді вже і Максима Рильського за те, що „втікає від дійсності“.

11. У Варшаві засуджено на кару смерті українця Михайла Ілчука під закидом участі в акції УПА.

24. В Києві відбулася надзвичайна сесія Верховної Ради Української РСР з нагоди 30 річчя з дня створення там советської республіки. На сесії Хрушова і Молотова закликали до безпощадної боротьби проти націоналістів.

24. Американська преса в повідомленнях через Китай

подала обширні вістки про масові повстання в Україні проти большевицької окупації.

26. Втікачі з України та переселені з Волині до Чехословаччини potwierдили вістки про широкий повстанчий рух в Україні.

Лютий: 21. Британська преса подала вістку про заворушення в Одесі і Харкові.

14. Інтерв'ю в Чехословаччині командант відділу УПА Бурлак-Шигельський і його чотирьох товаришів втекли з кріпости в Кошицях. Після двох днів їх зловлено.

22. Поляки заарештували 22 українців під закидом участі в революційній акції УПА та участі у вбивстві ген. Сверчевського.

24. На догагання Советів в Італії заарештовано цілий ряд скитальців, бувших советських громадян.

27. Повідомлення про акцію

УПА на терені Словаччини, знову подала цілий ряд повідомлень про повстанчий рух на Україні.

Березень: Закордонна преса Київська: Советська преса та інші засоби пропаганди повели терористичну кампанію в підготовці каторжних вєніяних робіт на полях України. Повідомлення про акцію УПА в Карпатах.

Травень: 26. Н. Й. Таймс приніс обширні повідомлення про боротьбу населення Західної України проти советської колективізації.

29. Повідомлення про акцію УПА на Буковині.

Червень: 2. У Варшаві засуджено 9 воїнів УПА на кару смерті і 13 на довічне тюрму під закидом участі в акції УПА, що закінчилася вбивством ген. Сверчевського.

5. Чехословацьке міністерство війни офіційно проголосило тривогу перед новою акцією УПА на кордонах Чехословаччини.

Липень: 2. Через Ватикан наспіла вістка з потвердженням смерті єпископа Коциловського в большевицькій тюрмі.

6. Советська преса почала знову нападати на українських селян за занедбаність в плеканні скоту.

20. Повідомлення про підозрілу смерть Василя Старченка, „одного з заступників голови Ради Міністрів УРСР“.

Протягом цілого місяця окупантська влада безпощадно грабіла Україну з нового врожаю.

Серпень: Продовжується грабунки українського врожаю Московію.

13. На Дунайській конференції в Білгороді британський представник відмовив Москві права говорити в ім'я України.

В цілому ряді американських та інших газет знову появилися повідомлення про грізний повстанчий рух в Україні.

В американську зону Німеччини пробіглися нові групи воїнів УПА.

14. Американська преса подала вістку про УПА, як „армію-привид“ в Україні,

що є всюди і нігде.

26. У Львові вбито о. Гавриїла Костельника. Вину за вбивство советські джерела скинули на націоналістів.

28. Повідомлення про акцію УПА в південній Україні.

Жовтень: 2. Повідомлення про голод в Карпатській Україні.

6. Советський уряд закрив Київ, Харків та інші міста України для відвідин закордонних представників.

13. Американська преса знову подала вістку про противітський революційний рух в Україні („Лук“).

14. Британський представник на сесії ООН в Парижі домагався „відкрити Україну для світу“, вважаючи це одною з головних передумов міжнародного замирення.

Листопад: 2. в американську зону Німеччини пробіглися дві нові групи воїнів УПА.

3. Обширні повідомлення з Чехословаччини про советський терор в Україні та самооборону населення і акцію УПА.

18. В Бртіславі перед державним судом почався процес проти чотирьох воїнів УПА.

20. Втікачі зі Советів повідомили про „дикі поля“ в поодиноких областях України, спричинені українсько-советською війною.

29. Братиславський суд закусудив на кару смерті 4 воїнів УПА.

30. Німецький єзуїт, що видавав нелегально Советський Союз, повідомив про існування підпольної церкви в Україні.

Грудень: 9. Н. Й. Таймс надрізував довші інтерв'ю про УПА та визвольну боротьбу в Україні.

13. В Празі почався іспірований Советами судовий процес проти злочинних членів ОУН, між ними трьох священників.

16. Н. Й. Таймс, коментуючи советське „вето“ проти прийняття до О.Д. Цейлону, ствердив, що Україна не є незалежною державою.

18. В Празі проголошено вирок від 6 місяців до до- смертної тюрми на обвинувачених членів ОУН.

21. Американська преса зно-

ву подала вістку про советське нищення української культури.

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ.

Січень: 6. Відбувся перший з'їзд українців у Швеції, на якому створено Українську Громаду.

7. Американське управління в Німеччині признало право азилу для інтерв'юваних воїнів УПА.

8. В Німеччині умер видатний український громадський і політичний діяч, д-р Павло Лисак.

22. Українська еміграція обходила річницю проголошення самостійності і соборності Української Держави в 1918 і 1919 рр.

Лютий: 11. Американська преса подала обширну вістку про виступ українців в таборі в Лексенфельді, Німеччина, проти советської репатріаційної комісії.

Протягом місяця продовжувався переселенний рух українських робітників з Німеччини до Бельгії, Британії та інших країн.

Березень: Дальше впорядкування внутрішньої політичного життя української емі-

ПОЕТИ, ПОЕТИ...

(Замість фейлетону).

Українці народ дуже поетичний. То не значить, що любуються в добрій поезії, що навіть книжки з віршами купують. О ні! Книжку купувати? Пошто? Щоби викинути в „гарбедж“, чи спалити разом з усім паперовим хламом? То ні! Кинути там „Свободу“, що коштує цента, то ще пів біді. (Але ж ті редактори не наситні. Видумують ще якийсь місяць преси тай кажуть доплачувати два дуляри на рік! На два дуляри треба працювати цілу годину, або й дві. За два дуляри можна ж купити пляшину віскі! А тут кажуть таку суму на газету доплачувати! Наші діди платили цента, то чому ми мали б більше платити?).

Та я властиво хочу писати про наш нарід, що то дуже любить писати вірші, а не про „Свободу“. Ці вірші, як знаємо, газети друкують з повним підписом, та ще й з адресою поета, мабуть, щоб колись історик літератури не мав клопоту з його життєписом. А в нас, Богу дякувати, є про що писати. Є повно всяких річниць, роковин, ювілеїв, торжеств і т. д. Тай пишемо, аж рука тріщить. От надійдуть якісь роковини, а наші поети зараз хапають в руки пера, скуповджують чуприни, хмувають страшно очі й пишуть — пишуть. А все боеві, патріотичні вірші, та такі вам гарні, що хоч сядь тай плач. Правда, ритм трошки кострубатий, трошки нерівний, такий як лодильська дорога з вибоями, з баюрами тощо. Читаєш і мусиш скакати, цілком як через баню по дорозі. Тай мова нічого собі, тільки з граматикою якось не може погодитися. А вже оте погане „ся“, то таки мороза з ним! Не знаєш де його припліпати, а переду, заду, чи десь в середині слова. Тай виходить щось так, як той казав:

„Як-им ішов, тро-хм упав, малом я-ся не забив.“

Та що там ритм, що там мова! Головне зміст, патріотичний, боевий зміст. Бо ніякі поети сліз не проливають, ні Правда, Шевченко проливав пишучи:

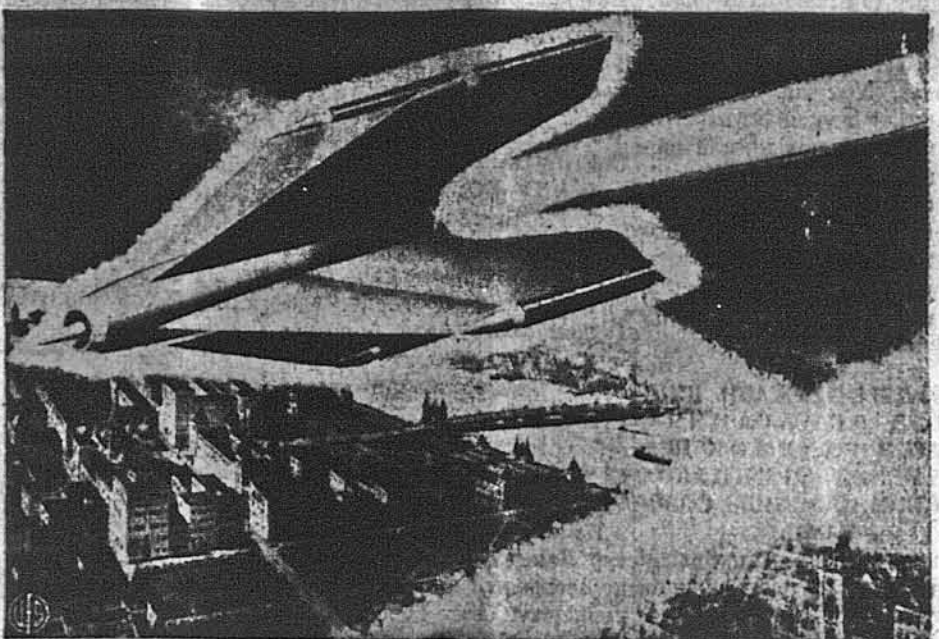
Я ридю, як згадаю діла незабуті,
Дідів наших. Якби їх забути,
Я віддав би веселого віку половину...

Та це було давно. Сьогодні в поетів сльози висохли, а в очах тільки пімста остала. Сидить собі такий поет спокійно за повним столом, на суплює брови, силе іскрами з очей, (для більшого вогню варто б трохи підлати настрій огняною водою) тай грозить усім ворогам України, на ліво і на право, страшно пімстою, ну а кров їх обовязково спускає аж до Чорного моря. Аж ляк збирає, що воно почервоніло, як почервоніла ціла Україна, на жаль не від ворожої, а від нашої власної крові.

І ще звичайно потішають нас поети, що неволя України минеться і що забудеться го-р. Ой, ні! Не минеться, а таки ми самі, власними руками мусимо ту неволю „проминутити“, і то так, як наказав нам Шевченко у своїому Заповіті. А що до горі, то краще нехай не забувається. Ми маємо надто коротку пам'ять і не раз забуваємо й те, що належало би пам'ятати до гробової дошки. Тож ліпше нехай наше горе вбється нам гострим терном у саме серце, щоби ми до останнього свого віддиху працюємо і жертвенністю маніфестували:

Хто ми, чийх батьків сини,
Ким, защо закуті...
Кохані, рідні поети! Викиньмо наше „поетичне“ перо у „гарбедж“ і берім у руки книжку і читаймо, читаймо, і ще раз читаймо, щоб хоч пізнати, якою має бути поезія.

М. Коко.

СУПЕРБОМБА — ПРОТИ АТОМОВОЇ БОМБИ. — Вчені й винахідники думають вже над тим, як охоронитись перед атомовими бомбами. Між іншим придумали вже літаючу супербомбу, якої одна ще не збудували, але мають її „в голові“. Ця фантазія мала б виглядати так, як це бачимо на картині.

НА ГРАНІ РОКУ

(Докінчення зі стор. 2-го)

„Акти нового забору земель Річпосполитої переведені чужими проти волі й без згоди польського народу, остали неважними і не обовязують польського народу“.

Для поляків має бути тільки те „ясним“, що з приводу тієї „декларації“ проголосила Польська Агенція Телеграфічна з 15. 11. 1948 „З мірою цього джерела“ (себто з польського уряду в Лондоні), де на кінці говориться, що метою уряду є „незалежна, демократична Річпосполита польська“ з границями на заході здовж Одри й Нейси, на сході згідно з лінією, устійненою в Ризькому договорі. Іншими словами — згідно з такою лінією, що залишала б за Польщею західно-українські землі!

Це була б — так сказати б — публічна сторінка української еміграції останніх днів цього року. Але є й друга, внутрішня, що й носить у своєму серці кожний скиталець. Це справа дальшого переселення. Хто не полинував прочитати в „Свободі“ статтю Василя Кузіва „Д. П. в Європі“ (з 16. 11. 1948), чи інж. Д. Кузика „Вже рік їду до Америки...“ (10. 11. 1948), той може виробити собі образ духового розположення скитальця. Але ми носимо в собі не образи, але дійсність, з якої ці образи сфотографовані. Трагедія побільшується від того, що всі держави, які виступають у ролі добродіїв тих нещасних „Д. П.“, узагальнюють право візду в свою країну від невисокого віку скитальців і їхньої фізичної сили. Одинокі Злучені Держави ставлять допущення Д. П. на іншій площині (запорука на мешкання й працю). Але приміювані формальності роблять часто всі надії безвиглядними. Треба цілої стирти документів, яких тепер мало хто може придбати й отримати питаннями (СІС ставить 52 питання), від яких людина починає сама собі не вірити, чи вона припадом не є злочинцем! Правда, Америка „попеклася“ на комуністів і боїться, щоб ще нові туди не дісталися. Але щодо українців, то слід би переконати кого треба, що хто з них по цьому боці „залізної заслони“, той певно вже правдивий.

Допіючи, вповні всі дотерпіні жертвенні заходи американсько-українських кругів для якнайширшого збереження цієї небувалої в українській історії еміграції, що буде в її аналах записане нелиняючими буквами, все таки скажемо, що заходи відповідних українських чинників мусять йти в тому напрямі, щоб постанови теперішнього закону про допущення Д. П. таки злагіднити. Скажемо ж дехто, що це неможливе. Але ми знаємо, що деякі українсько-американські чинники вважали зразу саму справу допущення еміграції до Америки за неможливу, а все таки вийшло інакше. Тому й в цьому випадку не треба заздальгеді опускати рук.

З тим вийдеться ще одна проблема. Вже й на основі те-

перішнього закону, тільки до Зл. Держав, беручи теоретично — мали б змогу прихити люди старші, чи немінні (при формальній забезпечці помешкання й праці). Недавно можна було читати проект американських кругів на уладження десь в Австрії чи Німеччині відповідних приютів для тих немінних і старших, що не могли б ніяк виїхати. Та це було б доцільне тільки в дуже замрячній теорії, а не на ділі. Приймим, що дійсно Австрія, чи Німеччина рішались би дозволити залишитися таким людям у себе. Приймим, що такі приюти американці — вже уфундували. То хто в такому випадку опікувався би тими приютами й вів би їх? Ті старші й немінні? А коли б їх уже не стало, то кому й навіщо залишилися би такі об'єкти? Тому краще не морочити собі голови такими проектами. Автім — такі приюти повинні бути, але — в Америці. Бо тільки там (теоретично беручи) можуть прихити люди без обмеження віку й фізичного стану, бо там найдуться завжди українські суспільники-патріоти, що могли б керувати такими приютами. Тому в першу чергу — звернути всю увагу на злагіднення (по змозі) й на поширення переселенного закону, заки ще не приходить до оружної розправи між ідеями двох світових кологів.

ВИ БАЖАЄТЕ, ЩОБИ ПРО ПРАЦЮ І ДОСЯГНЕННЯ ВАШОЇ ГРОМАДИ ЗНАЛИ ВСІ ІНШІ. ДОПОМОЖІТЬ ПЕРЕДАТИ ІМ ВІСТІ, ВИСИЛАЮЧИ НЕГАЙНО СВОЮ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРДПААТИ „СВОБОДИ“!

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до пердплати „Свободи“, потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Вісник	Жертва	Вісник	Жертва
Theodore Maceluch	\$ 8.00	146 T. Kapn	2.00
Philip Yasnowsky	2.00	148 P. Stael	2.00
A. Sinicki	2.00	147 Shatsky Michael	2.00
Walter Hiriak	2.00	150 Ocit Smagula	2.00
Ivan Stodolny	2.00	179 Yocif Xaomni	2.00
Andriy Gazda	2.00	185 Михайло Романишин	4.00
B. Kinal	1.50	206 Яніс Прошин	2.00
John Kondub	1.40	206 Альбрехт Кост	2.00
J. P. Zelem	1.00	200 Даман Амброзі	2.00
5 Петро Гаврилей	2.00	206 Кучерява Василь	2.00
25 Joseph Tulay	2.00	206 Кравець Остап	2.00
45 Михайло Миль	2.00	213 Demkow Paul	2.00
48 Василь Мінко	2.00	258 Василь Головешин	2.00
50 Іван Куличенко	2.00	266 Василь Михайло	2.00
54 Іван Попель	1.50	275 Anthony Obuchowski	5.00
56 John Paluch	2.00	276 Григорій Лазар	2.00
57 Wasy Portak	5.00	286 Michael Yanozhak	2.00
57 Дмитро Мричко	2.00	296 Michael Bombyk	2.00
76 Yocif Kuchir	3.00	296 George Jaroma	2.00
89 Василь Павлюк	2.00	302 John Sherson	5.00
94 Семен Шостак	2.00	323 Дмитро Яничин	5.00
97 Іван Долішский	2.00	328 Сіттор Залдон	2.00
102 Biagunowsky Dmytro	2.00	323 Василь Феден	2.00
102 Yocif Ugrin	1.00	323 Теодор Борущий	2.00
104 Бр. св. О. Микола	10.00	344 Микола Костюк	2.00
105 Шайна Михайло	2.00	345 Стефан Кошоба	2.00
105 Свободан Теодор	2.00	364 Michael Lew	2.00
105 Свободан Дмитро	2.00	367 Михайло Павлушый	2.00
106 Василь Онуфрій	1.00	370 Н. Плуготський	2.00
106 Дмитро Гнєдур	1.50	383 Лука Сарабуш	5.00
108 Michael Martyniak	5.00		
130 Michael Stets	1.00		
148 Михайло Омильський	2.00		

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

УВАГА! ЗАПРОШЕННЯ УВАГА!

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА МІСТА ДІТРОЙТ, МІЩ. СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА, ВІДДІЛ 14, І ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ВІДДІЛ 37 СУА улаштується український традиційний

СВЯТІ ВЕЧІР

В НЕДІЛЮ, 9. СІЧНЯ (JANUARY 9, 1949)

в годині 2:30 пополуночі, в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ при МАРТИНІ І МІШГАН. Крім Різдвяної сучо української нечери, яку закладаті наші го-сподні, буде теж свята програма, популена з КОЛЯДАМИ, в часі якої буде поставлено драматичну картину під назвою: „СВЯТИЙ ВЕЧІР ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ“ фрагмент з 1941 року. В цій картині приймають участь: Дина Стефанія Демрей, Ілія Косіковський, Юлія М. Шустакевич, І Михайло Гузель, Святину промову виконає Марія Сидишська. Про український Свят-Вечір вступ \$1.50. — ЗА КОМІТЕТ: Марія Градовська, Катерина Ігнатюк, Анна Ленкут і Александра Небоженко. Усіх сердечко запрошуємо до громадсько-родиної Свят-Вечері! Вступ \$1.50. — ЗА КОМІТЕТ: Марія Градовська, Катерина Ігнатюк, Анна Ленкут і Александра Небоженко.

УВАГА! — КЛІВЛЕНД, О., І ОКОЛИЦІ!

СТАРАННЯМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ при співучасті Жіночих Товариств в Клівленді

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЗАГАЛЬНЕ ВІЧЕ

В СУБОТУ, 8. СІЧНЯ (JANUARY 8, 1949)

В УКР. НАР. ДОМІ, 2253 W. 14th STREET. Початок 7. година ввечір. Головні і дуже важливі промови виконають п-ні ІРИНА ПАВ-ЛИКОВСЬКА, європейська делегатка на Укр. Всесвітній Жіночий Конгрес, голова Об'єднання Жіночих Організацій на Європу. Промовляти будуть і місцеві бесідники. Комітет просить все громадянство взяти у тому вічу участь Комітет С. У. в Клівленді.

УКРАЇНЦІ МІСТА ШКАГО І ОКОЛИЦІ!

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПРИЙТИ НА ТРАДИЦІЙНИЙ МАЛАНЧИН ВЕЧІР (УКРАЇНСЬКА НОВОРІЧНА ЗАБАВА)

В СУБОТУ, 15. СІЧНЯ (JANUARY 15, 1949)

В САЛІ СОЮЗОВОГО ДОМУ, 843 N. WESTERN AVE. Початок у год. 9-тій. — Вступ з податком 1 дол. Хто з Вас не хоче прийти попрощати Старий Рік і в добрім гуморі зі своїми приятелями стрінути Новий Рік? Буде гарна новорічна програма, добра музика, смачні перекуски і багатий буфет. Дирекція Дому.

рації під знаком змагань до об'єднання. З нагоди Шевченківських роковин по таборах українських скитальників влаштовано цілий ряд високоистецьких культурних імпрез. Квітень: 9. Українці взяли участь в річній конференції міжнародної організації високошкільної молоді „Пакс Романа“ в Бельгії. 10. Британці почали звільняти з таборів інтернованих воєнків Української Дивізії. 5-12. Величавий „Тиждень Української Культури“ в Мюнхені, влаштований старанням європейської місії ЗУАДКомітету під керівництвом адв. Р. Смука. Травень: Продажувано консолідаційну акцію серед української еміграції. У Франції і Німеччині відбулися з'їзди українських ветеранів. Червень: Почалася підготовка для кінцевого оформлення центрального політичного представництва української еміграції. Українські артистичні групи дали цілий ряд успішних імпрез для чужинців. Липень: 3-4. Відбувся в Парижі третій конгрес Об'єднання Українських Робітників у Франції. 16-20. Відбулася перша сесія новоствореної Української Національної Ради, до якої увійшли всі важливіші українські політичні партії. Ріаночасно переорганізова-

но т. зв. Український Державний Центр та видано декларацію в українській справі. Серпень: Загал української еміграції всіляко зацікавлено в піддержку УНР-а. Ведено дальшу підготовку до масового, переселенного руху за океан. Вересень: 22. УНР-а передала Генеральній Асамблеї О. Д. в Парижі меморіал в українській справі. Жовтень: 28. Вийхав з Німеччини перший транспорт нових іммігрантів до ЗДА на підставі нового закону. Між емігрантами було понад 200 українців. Листопад: 1. Перший конгрес українців в Бельгії, що відбувся широким відгомном в тій країні. Українська еміграція маніфестувала обходила річницю Листопадового Зриву. Грудень: До ЗДА вийхало дальших два транспортів з новими іммігрантами. 22. Повідомлення про американську допомогу в рятунку української колонії на Далекому Сході перед наступом комуністів в Китаю. АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ. Січень: 11. ЗУАДКомітет почав розбудову своєї місії в Європі, висилаючи туди доволі дальших співробітників (Юлію Коник і Василя Гіну). 24. В Нью Йорку відбулися річні збори Дирекційної Ради ЗУАДКомітету. 25. В Нью Йорку відбулося „Свято Української Культури“, влаштоване місцевим відділом Наукового Т-ва ім. Шевченка. На святі вручено диплом почесного доктора філософії проф. Кларенсові Маннінгу, признаний йому Українським Вільним Університетом. 20. Успішний виступ п'яністки Любки Колески в Карнегі Гол; 30. В тій самій залі — успішний концерт скрипки Дони Греско. 30. ЗУАДКомітет став членом акції Американської Заморської Допомоги та Апелю Об'єднаних Націй для Дітей. Лютий: 9. ЗУАДКомітет виасигнував 40,000 доларів на харчову і медичну допомогу для найбільш потребуючих українських скитальників. 9. Помер редактор „Народного Слова“, Матвій Хандога. 13. В Нью Йорку створено перший Український Переселенний Осередок при ЗУАДКомітеті. Березень: 5. Повідомлення про догвор ЗУАДКомітету з ІРО, підписаний адв. Р. Смуком в Женеві. 3. Створено три апостольські екзархати для українців католиків в Канаді та призначено двох нових єпископів (преосв. Ізидора Борець-

кого і преосв. Андрія Роборекського). 7. Почалися перші звичайні загальні збори Організації Самопомоги Нової Української Іміграції. 18. З нагоди виступу президента Трумана на спільній сесії обох палат Конгресу, УКомітет вислав йому телеграму, вітаючи рішуче стави новітє президента проти Совєтів та пригладуючи українську боротьбу. 22-25. Відбулося річне засідання Головного Уряду УН Союзу, на якому м. і. ухвалено 3,550 доларів на народні цілі. Квітень: Відкрито канцеляцію ПАУКонференції в Нью Йорку та приступлено до видання „Українського Бюлетеню“ в англійській мові. Травень: Аргентинський уряд офіційно визнав українську національність. 8-9. Відбулися збори Українського Хліборобського Об'єднання Союзу в Куритібі в Бразилії. 9-31. У Філадельфії відбулася перша краєва конференція Українських Американських Ветеранів, на якій створено краєву організацію тої ж назви. Краєвим командантом вибрано адв. Михайла Гінду з Ньюарку. Червень: 6. Старанням окремого Фестивального Комітету українсько-американської молоді мітрополітальної округи Нью Йорку і Нью Джер-

зі відбулося в Нью Йорку величаве Шевченківське Свято. 11. Старанням ЗУАДКомітету і ІРО почалася підготовка української мистецької виставки у Вашингтоні. 15. УКомітет вислав вітальне письмо першому президентові новоствореної держави Ізраїля, Хаїмові Вайцманові, навізуючи до української боротьби за визволення. 21. Представники УКомітету з'ясували комісії Республіканської конвенції у Філадельфії українські побажання. 20. Нові українські іммігранти в Нью Йорку влаштували в „Вечір Української Пісні“. 25. Інтервенція УКомітету в справі заарештованих в Італії на совєтське домагання 26 українців. Липень: 2. В Нью Джерзі помер композитор Павло Печені-га-Углицкий. 1-2. У Вінніпегу відбувся другий конгрес українців-католиків Канади. 2-4. Відбувся з'їзд УНО Західної Канади. 7-9. Представники УКомітету з'ясували українські побажання до п'ятформ Демократичної Конвенції у Філадельфії. 18. Посвячено новий український сиротинсь у Філадельфії. 20. До Європи вийхав керівник місії ЗУАДКомітету,

адв. Смука, що на початку місяця приїхав на наради. Серпень: 2. ЗУАДКомітет почав масову акцію за допомогу в переселенні українців з Європи до ЗДА. 11. Офіційно заповіднено, що „Голос Америки“ будеться передавати в українській мові. 25. Повідомлено, що майно УНСО-у переступило 10,000,000 доларів. 26. Повідомлення про декрет Конгрегації для Східної Церкви про створення нової провінції оо. Василіян в ЗДА. Вересень: 2. ЗУАДКомітет вислав до Європи перших 1,500 завірень праці і мешкання для нових іммігрантів. 4-6. Відбулася конвенція Ліги Української Молоді Північної Америки в місті Акрон, Огайо. В програму конвенції входила імпортна культурна імпреза. 25. Повідомлення, що УН Союз досягнув кількості 50,000 членів. 29. УКомітет вніс до державного департаменту у Вашингтоні „Меморіал про реорганізацію Східної Європи“. Жовтень: 7. Урядова Переселенча Комісія визнала ЗУАД Комітет за співвиконавця нового імміграційного закону. 10. Велика Українська Маніфестація в Ньюарку. 23-25. В Торонті відбулися наради ПАУКонференції в справі скликання світового конгресу українців та піддержки УНР-а. Листопад: 7. Відбулося оригінальне Листопадове Свято в Нью Йорку з висвітленням спеціально приготованої на ту шль фільми. 12. У Філадельфії відбувся Святий Конгрес Українського Жіноцтва, на якому створено Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій. 26-28. В Нью Йорку відбулася конвенція Ліги Української Католицької Молоді в ЗДА. 28. З доручення ЗУАДКомітету вийхав до Європи представник мерілендських фермерів, Мр. Періш, для допомоги в переселенні акції. Грудень: 2. У зв'язку зі смертним присудом на воєнків УПА в Братиславі, УКомітет звернувся каблєграмами до ОД в Парижі та президента Чехословачької республіки, щоби не допустити до виконання вироку. 4. Американсько-українські ветерани пікетували чеське посольство в Нью Йорку на знак протесту проти смертного присуду на воєнків УПА в Братиславі. 8. В Алентаві відбувся на-звичайний собор Української Православної церкви в Америці. 22. УКомітет інтервенував у Вашингтоні в справі допомоги для українців в Китаю,

Дати найважливіших подій в світі в 1948.

Січень: 4. Бурму проголошено незалежною республікою, після 60 років залежності від Британії.
30. Вбито Магатму Ганді, головного борця за незалежність Індії.

Лютий: 2. Президент Труман в Конгресі запропонував законодавство для поширення, зрівняння і забезпечення громадянських прав. У зв'язку з цим почалися протести південних штатів.
6. Америка і Британія встановили німецьке економічне управління для Бізонії.

Березень: 10. Таємничу смерть чехословацького міністра закордонних справ, Яна Масарика. Офіційно подано, що він поповнив самогубство.
17. Британія, Франція, Бельгія, Голандія і Люксембург підписали в Брюсселі оборонний союз.

Квітень: Конгрес, проти вето президента, зменшив податки на 4,8 білліонів доларів.
3. Президент Труман підписав закон про Програму Відбудови Європи.
9. Між-Американська конференція в Баготи, Колумбія, та комуністичний бунт в тому місті.

16. Почалася називати сесія Генеральної Асамблеї О. Д. в справі Палестини.
18. Християнські демократи перемогли комуністів у виборах в Італії.

Травень: 10. Відбулися вибори в американській зоні Кореї, бойкотуваній більшовиками.
14. Проголошено державу Ізраїля.

Червень: 7. Шостидержавний договір в Лондоні в справі Німеччини.
11. Сенат прийняв резолюцію Ванденберга про американську допомогу союзникам у Республіканській партії іменувавши губернатора Дюї своїм кандидатом на президента і Ворена на його заступника.

24. Совети почали тотальну блокаду західних секторів Берліна; Америка і Британія почали повітряне постачання.
28. Розкол між Югославією і країнами Комінформу.

Листопад: 15. Демократична конвенція у Філадельфії іменувала Г. Трумана демократичним кандидатом на президента і сенатора Барклі на його заступника.
18. Об'єднані Держави домоглися арабсько-ізраїльського перемир'я в Палестині.

Серпень: 2. Західні дипломати в Москві почали акцію для мирного подогодження Берлінської кризи.
11. Президент Труман підписав закон про позичку на будову приміщення О. Д. в Нью-Йорку.

Вересень: 3. Умер д-р Едвард Бенеш, три місяці після того, як комуністи заставили його зрезигнувати з посту президента республіки.
17. В Єрусалимі жидівські терористи вбили посередника О. Д., графа Фольке Бернадотте.

21. В Парижі почалася третя звичайна сесія Генеральної Асамблеї ООН.
26. Західні союзники проголосили Білу Книгу, доказуючи вину Советів за зв'язану з Берліном політичну кризу.

Жовтень: 4. Західні союзники передали справу Берліна під розгляд Ради Безпеки ООН.
25. Советське вето в Раді Безпеки проти пропозиції компромісного подогодження берлінського споряду.
31. Китайські комуністи зайняли Мугден.

Листопад: 2. Гері С. Труман вибраний президентом США.
12. Міжнародний військовий трибунал на Далекому Сході засудив 25 головних японських воєнних злочинців.
14. Британська престолонаслідниця повила сина.

30. Совети встановили окреме управління для сектора Берліна.
Грудень: 3. Сензаційні відкриття конгресових доходів в справі советського шпигунства в Америці.
10. США, Канада і об'єднані бразильські області о бо р ним договором західно-європейські країни почали наради в справі Атлантичного оборонного союзу.

12. Закінчено сесію Генеральної Асамблеї ООН в Парижі.
19. Голандські війська почали війсьну акцію в Індонезії.
23. В Токіо підвищено засудження на смерть японських воєнних злочинців.

АВСТРІЯ ПЕРЕБРАЛА КОНТРОЛЬ КОРДОНУ.

Відень, 3. січня. (ЮП). —

Британські окупаційні власті в Австрії вчора повідомили про передачу місцевим австрійським властям повної контролю австрійсько-італійського кордону. Австрійці контролюватимуть весь прикордонний рух, за винятком уніформованих союзних військ.

ЗАХІДНІ ДЕРЖАВИ ВИДУДУТЬ З ДОМАГАННЯМ СКЛАСТИ РАХУНОК ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ НІМЕЦЬКИХ ВОЄННИХ ПЛІННИКІВ СОВЕТАМИ.

Вашингтон. — Три Західні союзники — Британія, Франція й Злучені Держави — приготували ноту до советського уряду з домаганням скласти звіт, що сталося з німецькими воєнними пліниками в Сове-тах. На підставі умови в Потс-дамі ті воєнні пліники мали бути звільнені до 31 грудня 1948 р. Західні держави при-звільнили своїх пліників. Ро-сія ніколи не хотіла виявити точного числа німецьких плін-

відач (суфлера), хотів вірш досить трудний до вивчення. Головні промови виголосив інж. Коваль, учасник визволь-них змагань. Бесідник на вступі підкреслив, що не можна в короткій промові змалювати повний образ усіх подій з пе-ред 30 років, коли ми, молоді тілом і духом, зачинали вели-ку справу нашого, національ-ного відродження і будови у-країнської Держави... Сьо-годні тут на вільній землі, у цій просторій залі, під докоро-вом Храму Божого, згадуємо цих, що впали в нерівній бо-ротьбі з ворогом за святу справу, щоб увесь українсь-кий нарід мав змогу жити са-мостійним життям. Вшануємо їх вічну пам'ять повстанням з місця і схилимо наші голови.

Іхній чин уже пішов у історію, але їхній дух вітає серед нас, а доказом цього є наше, нинішнє зібрання і кожнеде-на жертвенність для цих, що наших жертв потребують.

У другій частині п-ні О. Бі-лик відспівала дві пісні: „Не співай цієї пісні“ і „Прилинь, прилинь козацькій мій“ при аком-паніменті п-ні Анни Сороч-тей. Солістка обмежила свій виступ лише до двох пісень з огляду на перестуду і біль горла й вагалася чи виступати чи ні. Але, щоб додержати слова і виконати взяті на се-бе обов'язок — таки виступила і відспівала, хотів із трудом, але досить добре і Комітет за це їй вдячний, бо бувають ви-падки, що солістки не додер-жують слова й не являються в часі програми, навіть не по-відомивши передом виконав-чий Комітет.

Сім-літня дівчинка, Роксоля-на Чорненка віддеклямувала вірш: „Тим, що впали“. І як на свої літа вивчалася досить добре.

Атракційною точкою була деклямація одинадцяти-літньої Оксани Чорненської — „Із гір Карпат“. Її виразна вимова слів, уміння передати ними

душевні почування поета, а разом і свої, викликали у присутніх миге враження і зворушення, виявлені гримас ап-лявзом.

На закінчення хор відспівав український гімн. Теж пе-реведено збірку, яка принесла \$108.09.

Зложили: Д. Матковський \$3; по \$2: М. Пічак, В. Приго-да, Мр. В. Чорненський, К. Шев-чук, П. Пеюк, Р. Гладун; по \$1.50: В. Мишук, П. Мишук; по \$1: о. В. Турула, о. Я. Габ-ро, А. Гранковська, М. Пітулей, А. Ракович, А. Паньків, М. Стех-Віктор, К. Грищак, М. Воляк, П. Гринів, М. Терешуш-ка, Н. Мазурчак, А. Пічак, Я. Пристайко, В. Шеремета, Д. Вересюк, М. Яцула, М. Плекан, Т. Герула, І. Доржан, С. Сав-ридан, І. Терешушка, В. Британ, К. Андрусів, П. Паснак, В. Гран-ковський, А. Пяута, Г. Довга-люк, К. Крук, Е. Герула, М. Ді-мітрів, А. Стрілець, Г. Булави-нець, М. Рудий, Н. Луцишин, М. Василюшин, А. Росоловсь-кий, І. Пастушин, І. Гранковсь-кий, і Голорка, І. Філічук. — З відзнак було \$22.97, а решта дрібними при збірці. — Якби когось з якихось причин про-пущено, прошу зголоситися до секретаря.

Р. Пристай.

ЕЛМАЙРА ГАЙТС, Н. П.

На працю Укр. Конгресового Комітету.

В неділю, дня 21. листопада, відбулось у нашій громаді ві-че, на якому ред. Б. Катамай представив у довгий промові політичне положення нашого народу, заходи Українського Конгресового Комітету, щоб допомогти у визвольній акції наших братів та потреби УКК на ту працю, яку він веде. По промові й дискусії на ту тему, зібрані зложили жертви на акцію УКК.

Жертвували: по \$10: о. Во-лодимир Довганович, Микола Ментух, Михайло Дудар, Ки-

РАДІО.

ЙОНГСТАВН, ОГАІО.

Хор Укр. Прав. Церкви Св. Петра й Павла в Йонгставі, О. співатиме українські коляди на Святий Вечір, дня 6 січня 1949, зі Станції WFJ — 1450 км, від 9-тої до 9:30 год. вече-ром. — Хор під управою о. Степана Голутяка.

ЗБОРН ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від 146, повідомляє, що збори відбулися в неділю, 9. січня, в годині 1:30 пополуноді, в У. А. Осе-ранку, 2965 Карпендер ул. — Д. Андрушків, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. — На річних зборах Тов. Запорозька Січ, від 284, що відбулися 11 грудня, вибрано такий уряд на 1949 рік: І. Шурин, предс.; Д. Гладішевський, заст.; О. Петришин, кас.; І. Василюк, секр.; П. Коханський, заст.; І. Нішке, В. Греско і Д. Івашук, контр. комітет; Н. Гудима і К. Петришин, комітет хвирок; Я. Нішке, джерник. Збори в 1949 році мають закінчитися точно в 8. годині вечір у кишу доуш-суботу по першій, в галі У. Н. До-му, 1020 Н. 9. вул. — І. Василюк, секр.

NEW CASTLE, PA. — Annual meeting of Ivan Franko Society, Branch 74, will be held Jan. 9, 1949, right after Church services about 10 o'clock at Ros Ave. All members should be present. — J. Kuch, Sec'y.

БОФАЛО, Н. Я. — Збори Бр. св. Івана Хрестителя, від 304, відбу-дуться в неділю, 9. січня, в годині 2. пополуноді, в галі парафіяльній, 158 Джерман ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт і вибір уряду. — Н. Гнатик, секр.

рило Митів, Анна Смоляка; по \$5: Г. Левуш (мол.), М. Оста-шевський, К. Черкес, І. Ваши-шин, І. Черкес, І. Гафич, М. Ха-мула, М. Черкес, О. Витязь, Г. Кошачевський, М. Балик \$3; по \$2: О. Цуцук, В. Чорний (ст.), А. Харчишин, Т. Левуш, А. Яцканіч; по \$1: С. Вавер, П. Черкес, С. Обуханич, П. Гар-вей, К. Гайдук. Разом \$118.

Церква св. о. Ніколая на Квартальник і Бюлетень до шкільної бібліотеки \$6; Товариство Івана Франка на Квар-тальник і Бюлетень до публич-ної бібліотеки \$6. Разом \$130.

До цього ще додав поба-жання, щоб „Український Квартальник“ і „Український Бюлетень“, видавані в англій-ській мові заходами УКК і ПА-УК були передплачені не лиш-до місцевих бібліотек, але й до хат усіх наших ширих і свідомих громадян. Для національного виховання наших дітей, дочок і синів, це конечні видання.

Громадянин.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-ТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

„Svoboda“
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

БАЖАЮ ВСІМ МОІМ
знайомим і покупцям, що заходять до нас до
ГОТЕЛЮ BAR & LIQUOR STORE
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
— І —
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Roosevelt Hotel & Liquor Store
СТЕФАН КУЦІЙ
власитель
543-545 ROOSEVELT AVENUE, CARTERET, N. J.

ГОЛІОК, МАСС. — Річні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від 52, відбудуться в неділю, 9. січня, в го-дині 2. пополуноді, в литовській Кю-бі, 16 Джексон ул. Просимо всіх мі-сцевих і позамісцевих членів прийти на час, вислухати звіт уряду і кон-трольної комісії за 1948 рік та ви-брати уряд на 1949 рік і подогоди-ти інші важливі справи. — За уряд: І. Прошин, предс.; І. Рабень, кас.; Д. Хрущак, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — На річних зборах відділу 243 дня 19. грудня вибрано такий уряд на 1949 рік: Л. Блик, предс.; С. Гусок, заст.; П. Романюк, рек. секр.; І. Гавришків, фін. секр.; І. Лагола; контрольний комітет: П. Косюк і М. Семчишин. Збори будуть відбуватися в третю неділю по першій раз по відпра-ві під ч. 12205 Парнел Еве. — Уряд.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Річні збори Бр. св. Юрія, від 379, відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 12:30, в Союзівім Домі. Управа за 1948 року дасть докладний звіт із своєї праці, а описав буде вибір уряду на 1949 р. Управа просить членів громади прийти на ці збори. Залюгаючих членів із вкладками просимо привітати всі загалом за 1948 рік. — Управа.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Тов. ім. Івана Франка, від 334, відбудуться в неділю, 9. січня, в годині 1. пополуноді, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо буде звіт уряду за минулий рік і вибір уряду на 1949 рік. — За уряд: М. Задеревський, предс.; С. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

WEEKSPORT, PA. — Yearly meeting of Branch 132 will be held Sun- day, Jan. 9, 1949, at Church hall, right after Church services. The Financial Secretary urges all members to attend and make a finer showing at this meeting. The members are also asked to get their dues up to date. — D. Smereka, Rec. Sec'y.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА
Дня 16. грудня 1948 р. помер в лічній в Віндлері, Ман., член 428 відділу У. Н. Союзу в Кенора, Онт.
Покійний родився 1923 р. в Люб-линках Вишніх, пов. Збарж. До Канади приїхав 1938 р. а до У. Н. Союзу вступив 1945 р. Покій-ний цікавився українською спра-вою та був активним членом мо-лодечної організації МУН.
Похорон відбувся 18. грудня. — В. П. ПІ
Я. Тремба, секр.

КОЛЯДИ
— І —
ЩЕДРІВКИ
— І —
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
— І —
БОГОВЕЛЕННЯ
з додатком
пісень страстих, воскрес-них і інших пісень церковних.
Шлях 35 центів.
Замовлення зраз з належ-ністю слати до:
„Svoboda“
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

РАЧЕСТЕР, Н. Я.
3 Листопадового Свята на народні цілі.

Старанням Д. о. о. могового Комітету в Рачерстер, Н. Я., улаштовано 14-го листопада 30-літній Ювілей Листопадо-вого Зриву.

Ювілей започатковано, як це звичайно буває, в церкві, де місцевий парох, о. Ярослав Габро відправив панахиду по-поляглих борцях за волю У-країни.

Усі присутні удалися на цер-ковну галю, де згодом зібра-лося около двіста осіб, хотів повинно бути більше, особли-во на таких підприємствах, що мають зміст загально націо-нального характеру.

Святком провів Р. При-стай, з'ясовуючи на вступі за-гальний образ цих історичних подій та їхній вплив на тепе-рішнє покоління.

Вступну промову виголосив о. Я. Габро, зазначаючи в пер-шій мрі, що це є Свято річ-ниці всіх українців, де б вони не жили. Річниця лише в тім, що не всі наші люди мають змогу — отак, як ми тут — заговорити голосно, і сміло про ці пропам'ятні Дні, бо мільйони наших людей під безбожною і жорстокою дик-татурою можуть лише думко-ю, на самоті пригадати собі: День Першого Листопада. О-тець бесідник згадав теж і та-ких борців, як Данишилин і Шеремета, що продовжували боротьбу за визволення і за це віддали своє, молодече

РАЧЕСТЕР, Н. Я. — Збори Тов. Запорозька Січ, від 367, відбудуться в неділю, 9. січня, в селі церк-вовій, в годині 1:30 пополуноді. Новий уряд перебере свої обов'язки й кон-трольна комісія дасть звіт за 1948 року. Члени повинні дати настіль-ний про Товариство, щоб явилися на ці збори. Уряд просить, щоб всі жемити, зокрема, належ-но до Тов. були на цих зборах, де бу-де мати нагоду заявити жіночий кружок. — М. Сорочей, предс.; М. Милишин, кас.; В. Попович, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Річні збори Тов. Сокіл, від 336, відбудуться в не-ділю, 9. січня, в годині 1. пополу-ноді. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде звіт уряду і контр- за 1948 рік і вибір уряду на 1949 рік. — Г. Степанек, предс.; Г. Кі-сіль, секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

ПОШУКУВАННЯ
ЛЕСІВ МИХАЙЛО, з села Лідське Шляховець, пов. Станіславів, який тепер є в Німеччині на скитальщині, пошукує своїх рідних літок: КУ-ФРІК НАСТУНІ І КУФРІК АННІ. Одна з них є замужня САБАРА. Хто знає про них, або вони самі, або їх літ, хай пише на таку адресу: Lesiw Michal, Hamm in Westfalen, P.O. Box 17, Germany, B. Zone (21a)

Професійні Оголошення
Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)
N.Y.C. — Tel. ORamsey-7-7697.
Остри і догосачні недуги чоловіків і жінок. Шкірні X-Ray. Розлучення лікуємо без операції. Передаємо а-налізу крові для супружних дозвола. Офісові години: В будні 10-7 P. M. В неділю: 11-1 P. P.

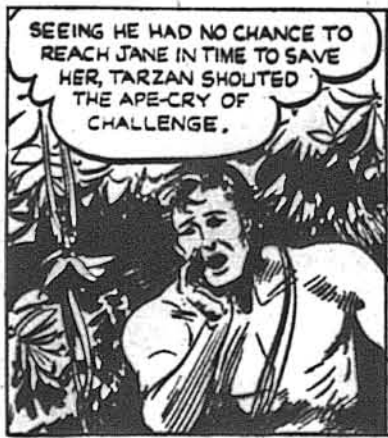
Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Bases: 5-6585
OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗБАГАТО
Завжди ЩАДЛИВІ дещо
з вашого забезпечення.
Ми улаштуємо про-красний ЦІЛІЙ \$150.00
ПОХОРОН на —
У випадку смутку в родині краще
KAIN MORTUARIES, INC.
Найбільший український
погребовий заводчик
в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646
— or —
UKRAINSKYI POGREBNIK
66 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Biegel 3-6768
225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone EL 2-3611

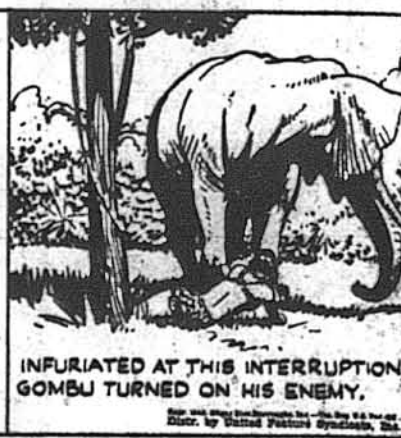
ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
зарядку, погребам по \$150
щоб так низький як —
ОБСЛУГА НАКРАЩА
JOHN BUNCO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 4th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$180.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронним
в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW
YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 74th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: O'Rchard 4-2563
Branch Office and Chapel
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Brooklyn, N. Y.
Tel.: MIdtown 5-4671

ТАРЗАН, ч. 2003. Гомбу відвертає свою лють.

Тарзан зрозумів, що вже не-ма часу її врятувати, тому він видав оклик визову до бою.

Гомбу розлютився, що хтось перервав йому виконання піс-ті і звернувся на свого воро-га.

„Швидко, виліз на оце де-рево!“ закликав Тарзан до Джени.

А Гомбу, нахмуривши свої малі очі, пустився на Тарзана.

— 2003 —